

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över förslag om höjt schablonavdrag vid uthyrning av bostäder och förenklad beskattning av vissa fastighetsrelaterade inkomster inför budgetpropositionen 2024

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

I remissen ingår förslag till ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) (IL) och skatteförfarandelagen (2011:1244) (SFL).

Förslaget innebär att:

- schablonavdraget vid uthyrning av privatbostadsfastigheter, privatbostäder och hyreslägenheter höjs från 40 000 kronor till 50 000 kronor. Avdraget ska, liksom i dag, vara gemensamt för dels sådan uthyrning, dels försäljning av produkter från privatbostadsfastigheter och privatbostäder.
- beloppsgränsen för beskattning av kapitalvinst vid överföring av mark eller andel i samfällighet genom fastighetsreglering enligt 5 kap. fastighetsbildningslagen (1970:988) och uppdelning i lotter genom klyvning enligt 11 kap. samma lag höjs från 5 000 kronor till 42 000 kronor.
- det schabloniserade omkostnadsbeloppet vid allframtidsupplåtelser höjs från 5 000 kronor till 12 000 kronor.
- beloppsgränsen för beskattning av inkomst från samfällighet höjs från 600 kronor till 1 500 kronor.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

Regelrådets granskning fokuserar på de delar av förslaget som bedöms ge effekter av betydelse för företag.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Av promemorian framgår att syftet med de föreslagna förändringarna av reglerna om beloppsgränser som undantar småbelopp vid beskattningen av marköverföringar och klyvningar enligt fastighetsbildningslagen (1970:988), allframtidsupplåtelser och delägarbeskattade samfälligheter är att underlätta för företag och enskilda.

Beloppen har legat på samma nivå under en längre tid och förslagsställaren anser att beloppen bör justeras med hänsyn till den förändring i konsumentprisindex (KPI) som skett. Höjda beloppsgränser innebär att flera mindre belopp inte behöver tas upp till beskattning. Därmed kan arbetskrävande uppgiftsskyldighet och administration avseende förhållandevis ringa belopp undvikas.

Regelrådet bedömer att det framgår mot vilken bakgrund förslaget lämnas och vilket syfte det avser uppfylla. Beskrivningen är tillräckligt tydlig.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av bakgrund och syfte med förslaget är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Förslagsställaren menar att de beloppsnivåer för marköverföringar m.m. och allframtidsupplåtelser som föreslås i promemorian är de som efter avrundning bäst kompenserar för den inflation som varit sedan beloppen senast fastställdes. Alternativt kunde delar av prisbasbelopp som svarade för uppräknningen föreslås. Detta alternativ hade dock inneburit att det faktiska beloppet ändras varje år vilket riskerar att göra regeln krångligare än om det rör sig om ett angivet fast belopp. Den föreslagna höjningen av beloppsgränsen för delägare i samfälligheter är på en högre nivå än vad som kompenserar för inflationen. Bedömningen som anges är dock att det av förenklings-skäl är lämpligt att höja beloppsgränsen mer än vad som är motiverat på grund av inflationen, särskilt som detta endast marginellt påverkar de offentliga finanserna.

Ytterligare ett alternativ som beskrivs skulle vara att helt ta bort reglerna om vissa belopp och på så sätt skapa tydligare regler. I så fall skulle fler beskattas för små belopp och den administrativa bördan öka. Den förenkling som sker genom att undvika administration kring förhållandevis ringa belopp bedöms vara mer värd än den ökade tydligheten med enhetliga regler.

Regelrådet gör följande bedömning. Förslagsställaren presenterar flera alternativa lösningar som kan jämföras med det förespråkade förslaget, även om samtliga förslag är kortfattade. Syftet med förslaget är att underlätta för företag och enskilda genom att undanta småbelopp vid beskattningen och denna typ av förenkling kan sannolikt inte uppnås på så många olika sätt. Med hänsyn till detta innehåller konsekvensutredningen tillräckligt med information för att redovisningen ska anses godtagbar.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges att förslagen bedöms vara förenliga med EU-rätten.

Regelrådet anser att det hade varit önskvärt om redovisningen hade varit mer utförlig och att bedömningen hade motiverats. Regelrådet ser dock inget som uppenbart talar emot den denna bedömning och befintlig information kan därför anses tillräcklig utifrån förutsättningarna i ärendet.

Regelrådet finner därför att redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten trots allt är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Förslagsställaren menar att de föreslagna lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 januari 2024. Ändringarna föreslås tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2023.

Förslagsställaren bedömer inte att några särskilda informationsinsatser kommer att vara nödvändiga. Det är endast fråga marginella förändringar t.ex. i form av uppdateringar av informationsmaterial som Skatteverket ändå gör årligen på grund av ny eller förändrad lagstiftning.

Regelrådet bedömer att det framgår varför förslagsställaren har valt den föreslagna tidpunkten för ikraftträdande. Det finns också en bedömning av behovet av informationsinsatser.

Regelrådet finner att redovisningen av särskilda hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen hänvisas till Skatteförenklingsutredningens förslag från 2014 om höjda beloppsgränser för bl.a. marköverföringar, allframtidsupplåtelser och samfälligheter (SOU 2014:68). Skatteförenklingsutredningens analys av hur många som påverkas av förslagen bedöms alltså gälla och ligger till grund för redovisningen i konsekvensutredningen. Både företag och privatpersoner kan påverkas av de ändrade beloppsgränserna.

Uppgifterna kring hur många marköverföringar m.m. som genomförs där den kontanta ersättningen understiger 42 000 kronor är knapphändiga. Skatteförenklingsutredningen bedömde 2014 att det årligen gjordes runt 2 000 marköverföringar enligt fastighetsbildningslagen. Av dessa uppskattades ca 25 procent beröras av ett förslag om höjd beloppsgräns. Även uppgifterna kring kapitalvinst vid allframtidsupplåtelse är knapphändiga. Skatteförenklingsutredningen bedömde att ca 10 000 allframtidsupplåtelser gjordes årligen och att en tredjedel av dessa berördes av en höjd beloppsgräns. Enligt Skatteförenklingsutredningen berördes ca 35 procent av samfälligheterna av förslaget om höjd beloppsgräns. Enligt Lantmäteriet fanns det 45 161 samfällighetsföreningar och knappt 136 000 samfälligheter per den 31 december 2022. Den vanligaste beskattningsformen för dessa är beskattning på delägarnivå.

Såvitt Regelrådet kan förstå berör förslaget även företag. Det finns dock väldigt lite information som berör företag specifikt och ingen information om vilken typ av företag som kan komma att beröras av förslaget. Om företag berörs ska det typiskt sett finnas en beskrivning av hur många dessa företag är, vilken bransch de tillhör och hur stora de är (antingen uttryckt i antal anställda eller i någon form av ekonomisk storlek). Detta slags information saknas i konsekvensutredningen.

Regelrådet finner förslagsställarens redovisning av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Förslagsställaren menar att förslagen om höjda beloppsnivåer för skattefri inkomst vid marköverföringar m.m., allframtidssupplåtelser och för delägare i samfälligheter förväntas förenkla för många näringsidkare och enskilda. Det handlar främst om att vissa mindre belopp inte behöver tas upp till beskattning och på så sätt minska en administrativ börda som annars inte står i proportion till beloppet.

Förslagsställaren menar dock att det är svårt att uppskatta omfattningen av hur den administrativa bördan påverkas av förslagen. Dels är uppgifterna om hur många som påverkas av respektive förslag osäkra, dels är tidsåtgången och kostnaden för nuvarande system okända. Förslagen har sannolikt en minskande effekt på den administrativa bördan, men storleken på den minskningen av de administrativa kostnaderna går inte att uppskatta.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en beskrivning av möjliga effekter på företagens administrativa kostnader. Det hade dock varit bra om dessa kunnat kvantifieras, men Regelrådet har viss förståelse för att det kan finnas utmaningar i att göra detta på ett rättvisande sätt. Regelrådets uppfattning är att alla kostnadsförändringar för berörda företag är intressanta, men eftersom det kan antas vara mer troligt att en ökning av kostnader ger företag problem, är det viktigast att ge precis information om kostnadsökningar. Med hänsyn till begränsad tillgång till underlag och att förslaget rör redan befintliga regler där förändringarna troligen kommer att minska såväl företagens administrativa kostnader som kostnader för skatt, får beskrivningen anses vara tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I promemorian anges inget om förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag.

Regelrådet bedömer att detta är en brist och vill påminna om att alltid redovisa samtliga aspekter enligt gällande ordning för konsekvensutredning vid regelgivning. Om förslagsställaren eventuellt skulle anse att det inte föreligger någon påverkan ska detta ändå anges och motiveras.

Regelrådet finner därför att förslagsställarens redovisning av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Eftersom beskrivningen av effekter för företag generellt sett får sägas brista i tydlighet kan det inte på förhand uteslutas att det finns påverkan på företagen i andra avseenden. Därför är befintlig beskrivning otillräcklig.

Regelrådet finner att beskrivningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden är bristfällig.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Promemorian saknar uppgifter om ifall någon särskild hänsyn behöver tas till små företag.

Regelrådet gör följande bedömning. Såvitt Regelrådet kan förstå är det mycket lite som talar för att förslaget skulle medföra negativa effekter som blir svårare att hantera för små företag. Mot den bakgrunden kan avsaknaden av tydligare information anses vara ett mindre problem, även om det i princip alltid bör finnas ett tydligt resonemang om sådana överväganden i en konsekvensutredning när ett förslag berör företag.

Regelrådet finner, utifrån förutsättningarna i ärendet, att avsaknaden av redovisning om särskilda hänsyn till små företag är godtagbar.

Samman tagen bedömning

Regelrådet finner att redovisningen håller tillräcklig kvalitet när det gäller bakgrund och syfte till förslaget, alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd samt förslagets överensstämmelse med EU-rätten. Även när det gäller tidpunkt för ikraftträdande och behov av särskilda informationsinsatser anser Regelrådet att redovisningen är tillräcklig. Redovisningen av företagens kostnader får anses tillräcklig utifrån omständigheterna i ärendet. Detsamma gäller särskilda hänsyn till små företag. Beskrivningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch är dock bristfällig. Konsekvensutredningen saknar en beskrivning av påverkan på konkurrensförhållanden, vilket också är en brist. Över lag saknar konsekvensutredningen uppgifter om hur just företag påverkas. Den innehåller dock tillräcklig information för ett förslag som troligen kan innebära viss förenkling för företag.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 2023-07-04

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hanifeh Khayyeri, Hans Peter Larsson och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av: Katarina Kjellström

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Katarina Kjellström
Föredragande